

ODRŽIVIM POSLOVANJEM DO BOLJE KLIME

CENTAR ZA BORBU PROTIV ENERGETSKOG SIROMAŠTVA

Studija slučaja i izvodljivosti

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Sadržaj dokumenta isključiva je odgovornost
Društva za oblikovanje održivog razvoja

Sadržaj:

1. PREDSTAVLJANJE CENTRA	3
1.1. Razlozi pokretanja Centra.....	5
2. IZAZOVI S KOJIMA SE CENTAR SUOČAVA	6
3. RJEŠENJE	7
4. REZULTATI.....	8
5. CILJANE SKUPINE.....	9
6. ZAKLJUČAK.....	10

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

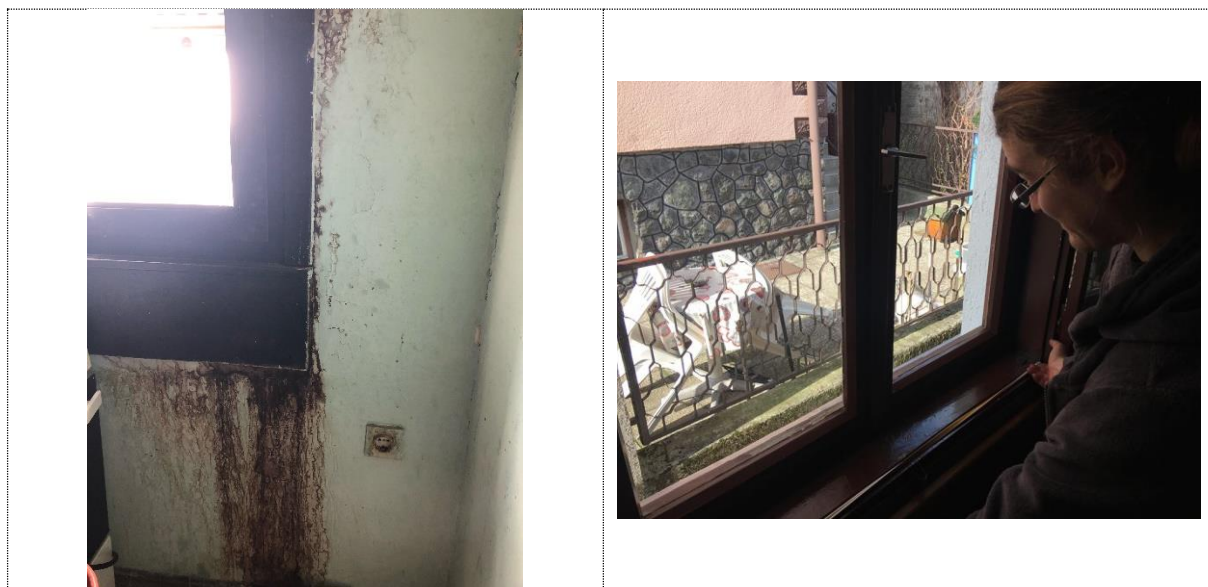
Sadržaj dokumenta isključiva je odgovornost
Društva za oblikovanje održivog razvoja

1. PREDSTAVLJANJE CENTRA

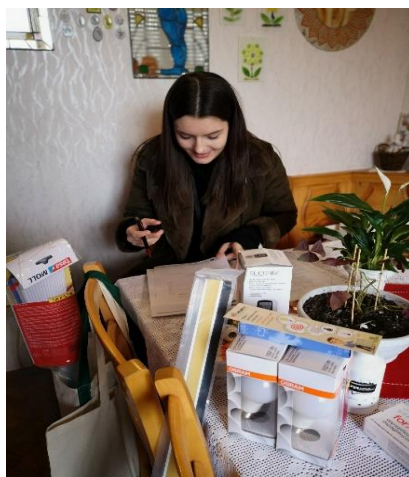
Centar za borbu protiv energetske siromaštva je pilot projekt u Hrvatskoj kojeg je Društvo za oblikovanje održivog razvoja (DOOR) osnovao i pokrenuo u sklopu projekta „Održivim poslovanjem do bolje klime“. Centar nudi savjete i alate svim građanima Grada Zagreba, a posebno energetske siromašnima i koji su u riziku od energetske siromaštva, za povećanje energetske učinkovitosti s ciljem smanjenja potrošnje energije i mjesečnih računa za energiju.

Pomoć građanima pruža se kroz različite usluge: očitavanjem i analizom računa, jednostavnim energetske pregledima kućanstava, savjetovanjem o jednostavnim mjerama za smanjenje potrošnje energije (slika 1) i povećanje životnog standarda, savjetovanjem o mogućim tehničkim rješenjima, kao i trenutno dostupnim sredstvima i mogućnostima financiranja za energetske siromašna kućanstva.

Slika 1. Jednostavne mjere smanjenja potrošnje energije

Putem Centra energetske siromašnima i onima koji su u riziku od energetske siromaštva, osim savjeta, dijele se energetske pakete (slika 2) koji sadržavaju: LED žarulju, brtve za prozore i vrata, aluminijska folija za reflektiranje topline iz radijatora, perlator – raspršivač vode koji smanjuje potrošnju vode i mjerač potrošnje električne energije koji mjeri snagu bilo kojeg priključenog električnog uređaja i omogućava obračun potrošnje u zadanom vremenu.

Slika 2. Podjela energetske paketa

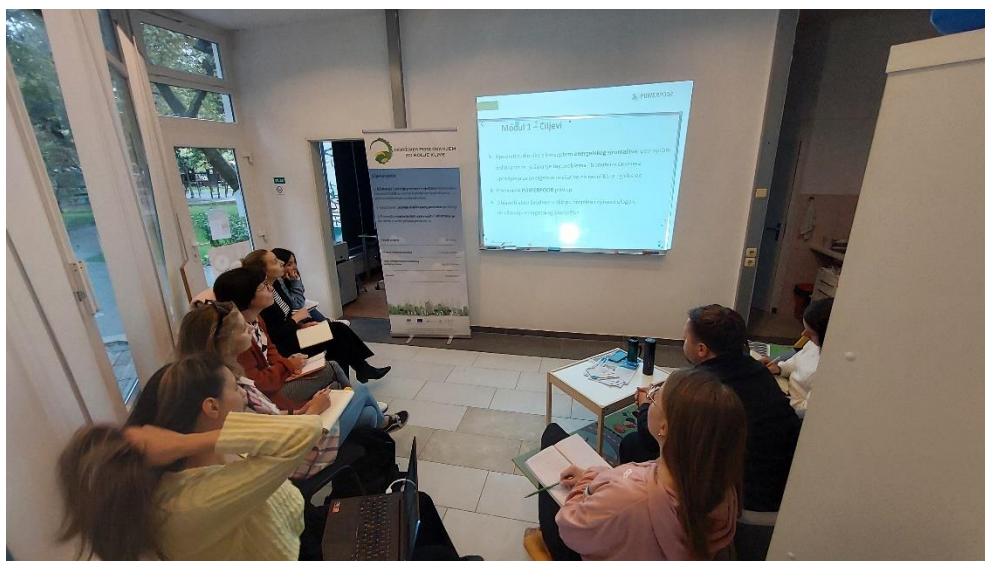
ODRŽIVIM POSLOVANJEM DO BOLJE KLIME

Uz to, u sklopu Centra organiziraju se individualna savjetovanja u kućanstvima (slika 3) i održavaju radionice različitih tema iz područja energetske siromaštva. Sve aktivnosti provodit će se s ciljem povezivanje zajednice i osvještavanja problema energetske siromaštva u društvu.

Slika 3. Energetski pregledi i savjetovanje energetski siromašnih kućanstava

U sklopu Centra se održavaju i edukacije za energetske savjetnike (slika 4) koji dalje u svojim organizacijama i zajednicama prenose znanje o energetske siromaštva, energetske učinkovitosti i obnovljivim izvorima energije s ciljem borbe protiv energetske siromaštva.

Slika 4. Edukacija energetski savjetnika

Uspješno djelovanje pilot Centra trebalo bi dovesti do repliciranja modela rada na više lokacija u Hrvatskoj.

Centar je otvoren za javnost svaki utorak od 10 do 14 sati i svaki četvrtak od 14 do 18 sati, a radno vrijeme podložno je promjenama prema potrebi korisnika. U navedenom terminu svaki zainteresirani građanin će moći doći na besplatne konzultacije, prijaviti svoje probleme vezane za potrošnju energije te se informirati o mjerama uštede energije i povećanja stupnja toplinske ugodnosti u svom domu i sl.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Sadržaj dokumenta isključiva je odgovornost
Društva za oblikovanje održivog razvoja

1.1 Razlog pokretanja Centra

Centar je pokrenut s ciljem pružanja pomoći energetske siromašnima i onima koji su u riziku od energetske siromaštva, jer nemogućnost kućanstva da podmiri troškove svojih energetske potrebe utječe ne samo na kvalitetu života, već ima i druge ekonomske, društvene i ekološke posljedice. Brojni su čimbenici koji utječu na neadekvatnu razinu osnovnih energetske usluga, kao što su: grijanje, hlađenje, rasvjeta i korištenje uređaja zbog nedostupnosti ili cjenovne nepristupačnosti energije. S jedne strane su: lokalni čimbenici poput prirodnih resursa, geografskog položaja, lokalnih politika, prihoda ili čak razine obrazovanja u kućanstvu koje igraju značajnu ulogu u pristupačnosti energiji, dok s druge postoje globalni čimbenici poput geopolitičkih i klimatskih. Također treba naglasiti i visoke cijene energije, energetske neučinkovite zgrade u obiteljske kuće, kao i specifične energetske potrebe kućanstava, kao što su: kućanstva u kojima su osobe koje boluju od kroničnih bolesti, osobe s određenim stupnjem invaliditeta, osobe s posebnim potrebama i sl.

Usprkos nizu analiza i dalje ne postoji jedinstvena i od svih prihvaćena definicija energetske siromaštva. Uz definiranje energetske siromaštva, velike izazove predstavlja i način mjerenja njegove pojave, što predstavlja veliku prepreku u njegovom suzbijanju.

Prema pokazateljima siromaštva i socijalne isključenosti u 2022. godini od Državnog zavoda za statistiku (DZS) ¹ stopa rizika od siromaštva u 2022. iznosila je 18,0%. U 2022. u Republici Hrvatskoj zabilježeno je 19,9% osoba u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti, odnosno one osobe koje su u riziku od siromaštva ili su u teškoj deprivaciji ili žive u kućanstvima s niskim intenzitetom rada. U priopćenju DZS-a također stoji sljedeće: *„Stopa teške materijalne i socijalne deprivacije prikazuje postotak osoba koje žive u kućanstvima koja si ne mogu priuštiti najmanje sedam od trinaest stavki materijalne i socijalne deprivacije i u 2022. iznosila je 4,0%. Pokazatelj Osobe koje žive u kućanstvima s vrlo niskim intenzitetom rada odnosi se na one osobe (u dobi od 0 do 64 godine) koje žive u kućanstvima čiji je intenzitet rada manji od 0,2 i u 2022. iznosio je 6,3%. Usporedba osnovne stope rizika od siromaštva i stope rizika od siromaštva prije socijalnih transfera pokazuje da izuzimanje socijalnih transfera iz dohotka utječe na povećanje postotka osoba koje su u riziku od siromaštva s osnovnih 18,0% na stopu od 22,8%. Ako se iz dohotka izuzmu i socijalni transferi i mirovine, tada stopa rizika od siromaštva iznosi 39,8%.“* Prema DZS-u, 2022. najviša je stopa u riziku od siromaštva bila u osoba u dobi od 65 ili više godina, njih 32,4%, a najniža u osoba u dobi od 25 do 54 godine i iznosila je 11,5%. S obzirom na zaposlenost i nezaposlenost, najveću stopu u riziku od siromaštva u 2022. godini su imale nezaposlene osobe i iznosila je 42,6%.

Podaci Ankete u 2022. za materijalnu i socijalnu deprivaciju u Priopćenju DZS-a ukazuju na sljedeće:

„- 7,0% osoba koje žive u kućanstvima koja si ne mogu priuštiti adekvatno grijanje u najhladnijim mjesecima

- 44,8% osoba koje žive u kućanstvima koja ne mogu podmiriti neočekivani financijski izdatak iz vlastitih sredstava (2 950 kuna)

- 15,7% osoba koje žive u kućanstvima koja su u posljednjih 12 mjeseci zbog financijskih teškoća kasnila s plaćanjem obveza (stambenoga kredita, najamnine, računa za režije ili potrošačkoga kredita)

- 8,0% osoba živi u kućanstvima koja vrlo teško spajaju kraj s krajem, 18,6% osoba koje žive u kućanstvima koja teško spajaju kraj s krajem, a 42,7% osoba koje žive u kućanstvima koja spajaju kraj

¹ Državni zavod za statistiku. (2023.) Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti u 2022. URL:

<https://podaci.dzs.hr/2023/hr/58287>

s krajem s malim teškoćama. Najmanji postotak osoba (1,5%) živi u kućanstvima koja vrlo lako spajaju kraj s krajem.“

2. IZAZOVI S KOJIMA SE CENTAR SUOČAVA

Iako Centar posjećuju zainteresirani građani i postavljaju pitanje online, broj građana kojima Centar pomaže nije dovoljno velik. Pretpostavlja se da je razlog strah od društvene stigmatizacije energetske siromašnih u društvu i nerazumijevanje pojma energetske siromaštva kod onih kojima je pomoć najpotrebnija jedni su od razloga nedovoljne učinkovitosti Centra. Osim toga, nejasno je koji od građana, kojima je Centar pružio pomoć, su zapravo energetske siromašne i u riziku od energetske siromaštva. Savjeti i energetske pakete mogu djelomično pomoći u borbi protiv energetske siromaštva, dok energetska obnova kućanstva je dugoročno i učinkovitije rješenje. Centar trenutno dijeli informacije u vezi natječaja za energetske obnove obiteljskih kuća i višestambenih zgrada, no ne pomaže građanima u daljnjem procesu prijave i prikupljanja dokumentacije za sufinanciranje energetske obnove koja je za ranjive skupine građana u opasnosti od energetske siromaštva u iznosu od 100%. Takva ranjiva skupina građana, zbog neinformiranosti, složenosti procesa prijave i ishođenja dokumentacije, ne javlja se na natječaj ili zbog nepotpune prijave gubi priliku na sufinanciranje energetske obnove. Centar bi i u tom području trebao djelovati i pomagati građanima, ali trenutno nema kapaciteta da pomogne u svakom koraku prijave na natječaje. Centar dobro funkcionira unutar naselja u kojem je smješten, imajući učinak na ljude u obližnjim naseljima, no nema potencijal za pružanje učinkovitih usluga u većem opsegu, kao npr. na razini grada i šire.

Uz to, rad Centra pokazao je da borba protiv energetske siromaštva traži složenije rješenje koje osim energetske dijela traži i tehnička rješenja, zakonske mogućnosti, pregled potencijalnih prepreka i mogućnosti financiranja. Za pružanje pomoći na takav holistički način potrebno je uključiti stručnjake iz navedenih područja za što trenutno Centar nema resursa i strukturu.

Razlozi zašto bi Centar u borbi protiv energetske siromaštva trebao biti više fokusiran na energetske obnove obiteljskih kuća i višestambenih zgrada kroz natječaje za sufinanciranje istih navedeno je u nastavku.

Kvaliteta zgrada u kojima građani žive uvelike utječe na njihovo zdravstveno stanje. Istraživanje provedeno u sklopu DOOR-ovih projekata u Hrvatskoj „EmpowerMed“ i „FER Rješenje za bolju zajednicu“ pokazalo je da većina kućanstava ima problema s vlagom, truljenjem (prozori i vrata), propuhom i plijesni zbog loše kvalitete izolacije zgrade koja uzrokuje probleme s dišnim putevima.

Zbog toga je potrebna duboka obnova zgrada koja omogućuje iskorištavanje maksimalnog potencijala zgrade u smanjenju njezinih energetske potrebe, na temelju njezine tipologije i klimatske zone. Kod duboke obnove zgrade u Hrvatskoj, s ciljem podizanja njezinih energetske svojstava, ne postoje dugoročni ciljevi, a vlasnici kuća više vole provoditi male zahvate tijekom vremena. Upravljanje procesom energetske obnove može biti složeno za provoditelje, jer trebaju pronaći i koordinirati više aktera, dok istovremeno preuzimaju rizik i odgovornost za promjene. Vlasnici zgrada često nemaju potrebnu stručnost za donošenje odluka, zbog čega im je potrebna stručna pomoć. U slučaju da pružatelji usluga energetske obnove mogu nagovoriti vlasnike nekretnina da krenu u proces obnove, oni su uglavnom mikropoduzeća kojima nedostaje znanja i interesa za cjelovitiju energetske obnovu.

U Europskoj uniji (EU) zgrade predstavljaju 40% potrošnje energije i 36% emisije ugljičnog dioksida. Otprilike 75 % zgrada u EU-u energetske je neučinkovite, a energetske siromaštvo pogađa milijune

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Sadržaj dokumenta isključiva je odgovornost
Društva za oblikovanje održivog razvoja

Europljana. Europljani provode 90% svog vremena u zatvorenim prostorima, a kvaliteta takve okoline značajno utječe na njihovo zdravlje i dobrobit.

Europska komisija (EK) predložila je smanjenje od najmanje 55% neto emisija stakleničkih plinova do 2030. u usporedbi s razinama iz 1990. godine. U tom kontekstu, građevinski sektor mora smanjiti svoje emisije za 60% i svoju potrošnju energije za 14% u odnosu na razine iz 2015. godine. Budući da se nove zgrade s vrlo visokim energetske svojstvima sporo grade, ključno je ciljati na postojeće zgrade.

Obnova zgrada može stvoriti višestruke društvene, ekološke i gospodarske koristi, što je čini jedinstvenom prilikom za klimatsku neutralnost, oporavak od COVID-19, a posebno sada kao odgovor na energetske krize uzrokovane ruskom invazijom na Ukrajinu. Procjenjuje se da će 97% svih zgrada morati biti nadograđeno do 2050. Međutim, ponderirana godišnja stopa obnove u EU-u niska je, oko 1%. Stopa energetske obnove građevinskog fonda u Hrvatskoj iznosi 0,7% površine između 2014. i 2020. godine, dok su ciljevi u „Dugoročnoj strategiji obnove zgrada“ postavljeni na 1% u 2021. i 2022. godini, 1,5% 2023. i 2024. i tako dalje povećavajući postotak za 0,5% svake 2 godine do 2030. Cilj obnove za 2030.-2040. je 3,5%, a za 2040.-2050. 4%. Nasuprot tome, duboke obnove koje smanjuju potrošnju energije za najmanje 60% provode se u samo 0,2% zgrada. U Hrvatskoj samo 1,6% su zgrade gotovo nulte energije (nZEB).

Val obnove za Europu postavlja strategiju za udvostručenje godišnje stope obnove do 2030. Trenutne godišnje stope temeljne obnove moraju narasti na najmanje 2% i približiti se 3% što je prije moguće. U tom kontekstu naglasak je stavljen na najlošije segmente građevinskog fonda, smanjenje energetske siromaštva i javne zgrade.

Glavne prepreke energetske učinkovitosti, a samim time i borbi protiv energetske siromaštva su: nedostatak financijskih sredstava, dijeljenje poticaja između najmodavca i najmoprimca, nedovoljno poznavanje trenutne potrošnje i nedostatak informacija o mjerama obnove. U stambenom sektoru specifične prepreke uključuju fragmentaciju masovnog tržišta na strani potražnje, heterogenost građevinskog fonda, visoke transakcijske troškove i nepovjerenje u pružatelje usluga obnove. Složena i fragmentirana priroda tržišta obnove na strani ponude, gdje koegzistira više i različitih dionika, također djeluje kao prepreka. Tržištem obnove dominiraju pojedinačni pristupi i pojedinačna rješenja, koja često pružaju mala poduzeća. U međuvremenu, tržište dubinske obnove tek se treba razviti. Zbog njihove ranjivosti, okolnosti i karakteristika, značajan udio kućanstava može biti teško dosegljiv tradicionalnim energetske politikama, shemama financiranja i poslovnim modelima.

3. RJEŠENJE

Rješenje je proširiti i povećati kvalitetu pružanja usluga Centra i poticati integriranu obnovu domova osnivanjem središnje točke "sve na jednom mjestu" (eng. one-stop-shop) i online platforme za tržište energetske obnove u sklopu DOOR-ovog LIFE projekta „crOss renoHome - Croatian One Stop Shop for Integrated Home Renovation“.

One-stop-shop zamijenit će rad Centra na istoj lokaciji tako da će uz postojeće sluge Centra proširiti podršku građanima online tržišnom platformom. Cilj je olakšati proces dubinske, sveobuhvatne energetske obnove kućanstava, a vlasnicima nekretnina će se pojednostaviti donošenje odluka, čime će se potaknuti potražnja za energetske obnovom zgrada i poboljšanjem energetske svojstava. Tržišna platforma počela bi kao ograničena verzija za područje Grada Zagreba i Zagrebačke županije, no s vremenom je planirano da postane otvorena za sve zainteresirane u Hrvatskoj za u članjenje,

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Sadržaj dokumenta isključiva je odgovornost
Društva za oblikovanje održivog razvoja

umrežavanje, razmjenu iskustava, angažiranje stručnjaka i slično. Građani će u one-stop-shopu pronaći sve relevantne informacije o procesu energetske obnove i različitim mogućnostima financiranja.

Unapređenjem Centra građanima će se pružiti cjelovite i standardizirane usluge za dubinsku energetska obnovu obiteljskih kuća i višestambenih zgrada. U isto vrijeme platforma će okupiti tehničke, financijske i pravne stručnjake na jednom mjestu kako bi se olakšala distribucija informacija zainteresiranim ciljnim skupinama. Platforma će sadržavati sve relevantne informacije i usluge za građane kao i mjesto gdje stručnjaci mogu ponuditi svoje usluge, a istovremeno će nuditi građanima pravne, financijske i tehničke informacije te dati mogućnost ocjene izvođača/pružatelja usluga koji se koristi za konkretnu akciju.

Savjetodavnim uslugama putem uspostavljenog one-stop-shopa podići će se kapaciteti i znanja javnih subjekata, čime će se poboljšati lokalno, regionalno i nacionalno upravljanje. Potaknut će se široka primjena uspješnih tehničkih rješenja i rješenja povezanih s politikom za provedbu zakonodavstva EU-a o prijelazu na obnovljivu energiju ili povećanu energetska učinkovitost repliciranjem rezultata, integracijom povezanih ciljeva u druge politike te u prakse javnog i privatnog sektora, mobilizirajući ulaganja i poboljšanje pristupa financiranju.

Sama platforma za tržište energetske obnove poslužit će kao alat koji će poboljšati tržišne uvjete jer će se uključeni pružatelji usluga morati promovirati kako bi pridobili kupce, pružajući građanima bolje usluge. Standardizirani modeli ugovora ponudit će građanima i pružateljima usluga stabilnost i predvidljivost te im dati sigurnost da će usluga biti pružena na kvalitetan način i promptno plaćena. Standardizirani procesi i ugovori smanjit će troškove i vrijeme za pružatelje usluga i građane. Konkurencija pružatelja usluga na platformi osigurat će isplativost, dok će standardizacija procesa omogućiti transparentnost cijena usluga koje se pružaju vlasnicima stanova.

Uspješni projekti obnove domova potaknut će više građana i pružatelja usluga da se pridruže tržištu, dajući alatu zamah i održivost. Budući da će one-stop-shop biti nadogradnja Centra za borbu protiv energetske siromaštva, naglasak će biti na ranjive skupine građana. Za ovu vrstu građana bit će definiran poseban pristup s većim naglaskom na odgovarajuće mogućnosti financiranja i povećanje znanja o mjerama energetske učinkovitosti i održivom gospodarenju energijom u njihovim kućanstvima.

Platforma, kao sveobuhvatan alat za ciljane korisnike, bit će središnja točka izgradnje stručnosti i organizacijskih inovacija potrebnih za razvoj projekta.

4. REZULTATI

Glavni rezultati će biti: online tržište, standardizirani ugovori i usluge one-stop-shopa.

Očekivani rezultati one-stop-shopa su:

- izrađene standardizirane smjernice za proces renoviranja (opisi koraka u procesu renoviranja, ugradnja solarnih panela...),
- opća usluga pružanja relevantne pomoći za postojeće opcije financiranja za koje vlasnik nekretnine ima pravo (subvencije, porezni krediti, certifikati energetske učinkovitosti, itd.) razvijena i implementirana kroz rad one-stop-shopa i online alata,
- razvijene i implementirane usluge koje pokrivaju cjelokupnu uslugu vođenja korisnika kroz proces energetske obnove privatnih višestambenih zgrada,

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Sadržaj dokumenta isključiva je odgovornost
Društva za oblikovanje održivog razvoja

- savjetnici u one-stop-shopu koji će voditi proces energetske obnove privatnih zgrada i posredovati između različitih dionika u procesu pružanja brze i kvalitetne usluge za vlasnike privatnih zgrada, educirani i angažirani u one-stop-shopu.

Online tržišna platforma biti će prvi takav alat u Republici Hrvatskoj dostupan vlasnicima nekretnina, stručnjacima i financijskim institucijama koji će pružati relevantne informacije o pružateljima, uslugama, alatima itd. za proces energetske obnove. Omogućit će se lakša, transparentnija i učinkovitija koordinacija između one-stop-shopa, vlasnika nekretnina i stručnjaka, a također će biti omogućen pristup povratnim informacijama od vlasnika nekretnina koji su krenuli u proces energetske obnove. Standardizirani ugovori će biti izrađeni i dostupni putem platforme. Time će se pojednostaviti administracija i smanjiti troškovi izrade zasebnih ugovora.

One-stop-shopa doprinijet će ublažavanju negativnih utjecaja loše kvalitete zgrade na zdravlje ljudi. Kućanstva, a posebno ranjiva kućanstva koja se odluče na energetske obnoviti i potražiti usluge one-stop-shopa, nakon povećanja energetske svojstava svojih nekretnina bit će manje osjetljiva na preuranjene smrti uzrokovane prijenosom mnogih patogena koji se prenose vodom i zrakom. Također, dekarbonizacija građevinskog sektora smanjit će onečišćenje zraka, koje je trenutno odgovorno za 400.000 preuranjenih smrti godišnje u Europi².

Također, treba naglasiti da energetska obnova povećala broj građana s domovima koji bi bili energetske učinkovitiji i neovisniji o fosilnim gorivima uz zadržavanje iste (ili čak bolje) unutarnje kvalitete i udobnosti. Projekt će tako smanjiti potražnju za energijom u privatnom stambenom sektoru i njegove emisije CO₂ te pripremiti put prema zgradama s gotovo nultom potrošnjom energije (nZEB).

Projekt će također imati utjecaj na oblikovanje i buduće planiranje politika jedinica lokalnih i regionalnih samouprava, stvaranjem standardiziranog ugovora i povećanjem stope energetske obnove. Građani i ciljne skupine na projektu sudjelovat će u informativnim događanjima te će imati koristi od akcija i aktivnosti koje organizira i provodi projekt. Građane će se poticati na povećanje energetske učinkovitosti u kućanstvima i promijene svojih ponašanja kako bi smanjili potrošnju energije.

5. CILJANE SKUPINE

Ciljane skupine one-stop-shopa će biti sljedeće:

- primarna ciljna skupina: energetske siromašna kućanstva, građani koji žive u obiteljskim kućama, građani koji žive u višestambenim zgradama, upravitelji zgrada, najmodavci i najmoprimci), tzv. skriveno podstanarstvo (dvije odvojene obitelji/kućanstva u istom stanu i šire obitelji koje žive u zajedničkom kućanstvu),
- sekundarne ciljne skupine su zaposlenici poslovnog sektora - pružatelji usluga energetske obnove obiteljskih kuća i višestambenih zgrada što uključuje arhitekta, izvođače, tvrtke za proizvodnju sustava grijanja i hlađenja, tvrtke za nadzor, javna i privatna komunalna poduzeća, te zaposlenici financijskog sektora – banke koje daju zelene kredite, predstavnici koji su odgovorni za kreiranje shema financiranja poput državnih ili lokalnih bespovratnih sredstava za obnovu (Program energetske obnove obiteljskih kuća, Program energetske obnove višestambenih zgrada i Program za borbu protiv energetske siromaštva koji uključuje korištenje obnovljivih izvora energije u stambenim zgradama), inovativne sheme financiranja kao što je crowdfunding,

² URL: <https://www.aa.com.tr/en/energy/coal/air-pollution-kills-400-000-in-europe-every-year/30462>

- treća ciljna skupina su nacionalna tijela koja daju nacionalna bespovratna sredstva i lokalna tijela koja daju lokalna bespovratna sredstva.

6. ZAKLJUČAK

One-stop-shopom ubrzati će se energetska obnova obiteljskih kuća i višestambenih zgrada u Hrvatskoj te pružiti potrebna znanja svim dionicima uključenim u proces kako bi se istovremeno ubrzalo pružanje pomoći energetske siromašnima i onima koji su u riziku od energetske siromaštva. Naglasak je na usavršavanju upravitelja objekata/stambenih objekata, predstavnika suvlasnika i svih ostalih stručnjaka (inženjera strojarstva, građevinara, arhitekata i dr.). Oni su ključni pokretači brze i održive obnove i trebaju djelovati kao odgovarajuća podrška slojevima društva koji su najranjiviji. Cilj je uspostaviti učinkovite prakse energetske obnove kako bi se postigli europski ciljevi klimatske neutralnosti, jer smanjenjem režija za energiju smanjuje se negativni utjecaji na okoliš i klimu.

Glavni cilj one-stop-shopa je osigurati dugoročnu održivost nakon završetka projekta crOss renoHome (koji će započeti 2023. i trajati do 2027. godine) te nastaviti pružati usluge i savjete na isti način kao i tijekom projekta. Energetski savjetnici obučeni i educirani u one-stop-shopu nastaviti će raditi i nakon projekta s vlasnicima obiteljskih kuća i stanova u višestambenim zgradama te poslovnim sektorom i, što je najvažnije, s jedinicama lokalne i regionalne samouprave kako bi potaknuli i olakšali proces energetske obnove za sve uključene strane.

Online tržišna platforma koja će biti razvijena u sklopu projekta nastaviti će rasti i privlačiti sve više članova nakon završetka projekta s obzirom na to da će vlasnici obiteljskih kuća i stanova te energetski savjetnici provjeravati i davati povratne informacije o pruženim uslugama što će pridonijeti kvaliteti i transparentnosti usluga koje se pružaju u procesu energetske obnove.

Tržišnu platformu će održavati Hrvatski savjet za zelenu gradnju u suradnji s DOOR-om i energetskom zadrugom KLIK, koji su ujedno i partneri na projektu crOss renoHome. S obzirom na to da će se tržišna platforma u potpunosti razviti u okviru projektnih aktivnosti, te da će administrator biti jednog od partnera, neće biti dodatnih troškova nakon završetka projekta. Dakle, čak i u najgorem mogućem scenariju, online tržište će nastaviti postojati i pružati sve usluge za koje je i dizajnirano: besplatno preuzimanje standardiziranih ugovora, pristup stručnjacima za energetske obnove (energetski revizori, arhitekti, izvođači itd.). U optimalnom scenariju očekujemo da će broj vlasnika obiteljskih kuća i stanova te poslovnih partnera nastaviti rasti nakon završetka projekta – budući da će prvi rezultati obnove i puni učinak projektnih aktivnosti biti vidljivi do kraja projekta. Lokalne vlasti Grada Zagreba prepoznat će dodanu vrijednost usluga one-stop-shopa i nastaviti podržavati njegov rad.

Tijekom provedbe projekta one-stop-shop i tržišna platforma promovirati će se preko društvenih mreža i web stranica partnera, poslovnih sajmova i sastanaka dionika iz relevantnih područja šireći informacije i osiguravajući dugoročnost projekta.

Održivost one-stop-shopa će se osigurati i izradom održivog poslovnog plana, a dio aktivnosti će se smatrati gospodarskim aktivnostima kako bi se mogao financirati daljnji rad zaposlenika one-stop-shopa.

Rad one-stop-shopa će biti relevantan i u godinama nakon završetka projekta, jer je obnova građevinskog fonda u Hrvatskoj jedan od nacionalnih prioriteta. Prema analizi Ministarstva graditeljstva, obiteljske kuće čine udio od 64,75%, a višestambene zgrade 35,25% građevinskog fonda Hrvatske, a 39% građevinskog fonda starije je od 60 godina, 36 % ima između 50 i 40 godina. Od 2014.

ODRŽIVIM POSLOVANJEM DO BOLJE KLIME

do 2020. godine zabilježena je stopa obnove građevinskog fonda od 0,7% godišnje. U razdoblju do 2030. godine cilj je povećati stopu obnove na 3%, sukladno Dugoročnu strategiju obnove nacionalnog fonda zgrada Republike Hrvatske do 2050. godine, te Integriranom nacionalnom energetske i klimatskom planu za razdoblje od 2021. do 2030. Za postizanje ovih ciljeva, ali i ambicioznijeg smanjenja emisija i uštede energije na nacionalnoj razini, Hrvatska će iz Nacionalnog plana oporavka i obnove izdvojiti oko 133,3 milijuna eura za obnovu višestambenih zgrada te dodatnih 594,13 milijuna eura za zgrade oštećene potresom.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Sadržaj dokumenta isključiva je odgovornost
Društva za oblikovanje održivog razvoja